

Η συμβολή του πληθοπορισμού

Σε αυτό το κεφάλαιο εξετάζεται η συμβολή πληθοποριστικών έργων στο στενότερο πλαίσιο των ψηφιακών ανθρωπιστικών επιστημών. Εντοπίζονται οι απόψεις ερευνητών και διαχειριστών τέτοιων έργων αναφορικά με δύο τομείς: αφενός τη συμβολή του πληθοπορισμού στην έρευνα των ψηφιακών ανθρωπιστικών επιστημών (3.1 Ερευνητική διάσταση: Ο πληθοπορισμός ως μέθοδος συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων) και αφετέρου τη θετική παιδαγωγική του επίδραση στην ίδια την πληθοποριστική κοινότητα πρωτίστως και ευρύτερα στην κοινωνία μας (3.2 Ανθρωπολογική και Παιδαγωγική διάσταση: Ο πληθοπορισμός για τους πληθοποριστές).

Το αντικείμενο μελέτης των ανθρωπιστικών επιστημών έχει αναγνωρισμένη διαχρονική αξία. Με την ψηφιοποίηση στοχεύεται η μέγιστη δυνατή επιβίωση της υλικής παρουσίας κάθε περιεχομένου μέσα στο χρόνο.

Οι ψηφιακές ανθρωπιστικές επιστήμες μαρτυρούν την οριστική στροφή μας από την αποκλειστική εμπιστοσύνη μας στην ερμηνευτική εμβάθυνση ενός κειμένου προς την αναζήτηση τεκμηρίων γνώσης τα οποία θα μπορεί πλέον να εξασφαλίσει η τεχνολογική ισχύς. Τα πληθοποριστικά έργα έδειξαν από νωρίς την καινοτόμα ματιά που έφερναν στη διεπιστημονική μελέτη. Ο πληθοπορισμός σε όλους τους κλάδους των επιστημών του Ανθρώπου, όταν γίνεται σωστά, μπορεί να πετύχει τη συναισθηματική δέσμευση των χρηστών σε ενεργή πληθοποριστική κοινότητα, με διαδικασίες και πρακτικές συνεργασίας. Η συνεργατικότητα έχει γίνει το ειδοποιό στοιχείο της έρευνας στις Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες (DH).

Η παιδαγωγική αξία των ερευνητικών έργων των ψηφιακών ανθρωπιστικών επιστημών αποτελεί πρόσφατο πεδίο μελέτης για την παιδαγωγική της τριτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και για τη δια βίου μάθηση.

Ο πληθοπορισμός θεωρείται από κάποιους ερευνητές ότι σχετίζεται άμεσα με την επιστήμη των πολιτών (citizen science) και από άλλους ότι τη συμπεριλαμβάνει ευρύτερα στην πράξη (Eitzel et al. 2017⁴⁵. Terras & Nyhan, 2016⁴⁶). Συνεπώς, ο πληθοπορισμός στις ΨΑΕ υπηρετεί την πολιτότητα. Οι Heinisch et al. (2021), μάλιστα, κάνουν λόγο για το πεδίο των «Citizen Humanities», των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών των πολιτών, οι οποίες συγκαταλέγουν μαζί με την έρευνα την ενεργό εμπλοκή των πολιτών.

3.1. Ερευνητική διάσταση: Ο πληθοπορισμός ως μέθοδος συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων

Το αντικείμενο μελέτης των ανθρωπιστικών επιστημών έχει διεθνώς αναγνωρισμένη διαχρονική αξία. Με την ψηφιοποίησή του στοχεύεται η μεγιστοποίηση της επιβίωσης της υλικής παρουσίας του στο χρόνο. Χαρακτηριστικά αυτό διατυπώνεται από τη Susan Hockey ως εξής: *το αρχικό υλικό των ανθρωπιστικών επιστημών έχει διαχρονικότητα και οι ψηφιακές αναπαραστάσεις αυτού του υλικού οφείλουν να είναι εξίσου μακρόβιες* (2012, 87)⁴⁷.

Η ψηφιοποίηση και η καταγραφή στοιχείων του άυλου και υλικού μας πολιτισμού έχουν δημιουργήσει νέες ευκαιρίες για έρευνα που γίνεται εφικτή με τη βοήθεια ψηφιακών εργαλείων. Ακόμη και εκείνοι οι μελετητές ανθρωπιστικών επιστημών που δεν διαθέτουν δεξιότητες προγραμματισμού, μπορούν να εργαστούν σε μεγάλης κλίμακας εμπειρικά σύνολα δεδομένων προκειμένου να αποκαλύψουν μοτίβα και συσχετισμούς μέσα σε αυτά.

Αν και «οι εμπειρικές ερευνητικές τάσεις υπήρξαν διάχυτες σε όλη την ιστορία των ανθρωπιστικών επιστημών» (Bod, 2013)⁴⁸, οι πρόσφατα εμφανιζόμενες τεχνολογικές δυνατότητες έχουν αναβιώσει εμφανέστερα μια εμπειριστική στάση ορισμένων μελετητών ανθρωπιστικών επιστημών οι οποίοι υιοθετούν την κριτική και την ερμηνευτική προσέγγιση. Με αυτή τη στροφή, πολλοί πια -όσοι πιστεύουν ότι οι ανθρωπιστικές επιστήμες χρειάζονταν πιο «αντικειμενικά» μέσα έρευνας για να τεκμηριώσουν καλύτερα τους ερμηνευτικούς

45. Eitzel, Melissa, Cappadonna, Jessica, Santos-Lang, Chris et al. (20 more authors) (2017). Citizen Science Terminology Matters: Exploring Key Terms. In *Citizen Science: Theory and Practice*. 1-20. <https://eprints.whiterose.ac.uk/117418/>

46. Terras, M. & Nyhan, J. (2016). Father Busa's Female Punch Card Operatives. In M. Gold & L. Klein (eds) (2016). *Debates in the Digital Humanities*. Regents of the University of Minnesota. <http://dhdebates.gc.cuny.edu/debates/text/57>.

47. Hockey, S. (2012). Digital Humanities in the Age of the Internet: Reaching Out to Other Communities. In D., Marilyn and W. McCarthy (eds.) *Collaborative Research in the Digital Humanities*. Ashgate. 8192.

48. Bod, R. (2013). *A New History of the Humanities: The Search for Principles and Patterns from Antiquity to the Present*. Oxford University Press.